

ZBIERKA **ZÁKONOV**
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1951

Vyhlásené: 28.12.1951 Časová verzia predpisu účinná od: 01.01.1952 do: 31.12.1954

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

116.

Z á k o n

zo dňa 20. decembra 1951

o štátnom notárstve.

Národné zhromaždenie Československej republiky usnieslo sa na tomto zákone:

Úlohy štátneho notárstva.

§ 1.

Štátne notárstvo napomáha socialistickým právnickým osobám, iným spoločenským organizáciám a všetkým občanom pri ochrane ich zákonných záujmov, dbá, aby ich uplatňovanie bolo v súlade s duchom a socialistickými cieľmi ľudovej demokracie, a prispieva tak k upevňovaniu socialistickej zákonnosti.

§ 2.

(1) Úlohy štátneho notárstva vykonávajú štátni notári (ďalej len „notárstvo“ a „notári“).

(2) Notári spisujú vo vlastnom odbore pôsobnosti verejné listiny o právnych úkonoch, ako i o iných skutočnostiach právne významných; okrem toho konajú a robia úkony z poverenia súdu; konečne na žiadosť prijímajú listiny a hodnoty do úschovy, vykonávajú dobrovoľné usporiadania majetkových pomerov a spisujú podania a listiny, ktoré nemajú povahu verejných listín.

Organizácia notárstva.

§ 3.

(1) Zriaďujú sa notárstva pre obvod okresných súdov, a to v ich sídle; notárstva sú štátne úrady.

(2) Minister spravodlivosti môže pre obvod okresného súdu zriaďiť i ďalšie notárstvo, a to i mimo sídla súdu.

§ 4.

(1) Na čele notárstva je notár; prislúcha mu bezprostredný služobný dohľad na všetkých zamestnancov notárstva.

(2) Na výkon notárstva dohliada predseda okresného súdu, v obvode ktorého je notárstvo zriadené.

(3) Hlavný dohľad na notárstvo vykonáva minister spravodlivosti.

§ 5.

(1) Ak nie je notárstvo obsadené notárom, poverí minister spravodlivosti správou notárstva niektorú z osôb spôsobilých pre notársky úrad (§ 7).

(2) Ak sa ukáže potrebné, aby mal notár zástupcu, poverí predseda krajského súdu zastupovaním iného notára z obvodu tohto krajského súdu alebo spôsobilého notárskeho čakateľa.

(3) Správca notárstva a zástupca notára sa spravuje pri výkone funkcie notára ustanoveniami platnými pre notára.

§ 6.

(1) Vo vlastnom odbore pôsobnosti a pri činnosti z poverenia súdu používa notár notársku pečiatku.

(2) Na pečiatke je vyobrazený malý štátny znak Československej republiky, okolo ktorého je v kruhu uvedené označenie „štátne notárstvo“, jeho sídlo a popřípade bližšie označenie notárstva.

Notári, notárski čakatelia a ostatní zamestnanci notárstva.**§ 7.**

(1) Za notára smie byť ustanovený, kto

- a) vykazuje všeobecné náležitosti predpísané pre štátnych zamestnancov,
- b) má právnické vzdelanie,
- c) vykonal právnu prax a složil odbornú skúšku.

(2) Notára ustanovuje minister spravodlivosti; môže pritom odpustiť náležitosti uvedené v odseku 1 písm. b) a c).

§ 8.

(1) Notár skladá pri prvom ustanovení do rúk predsedu krajského súdu tento sľub:

„Sľubujem na svoju česť a svedomie, že budem verný Československej republike, jej ľudovodemokratickému zriadeniu, jej prezidentovi a jej vláde, že budem pri výkone úradu a pri plnení ostatných povinností zachovávať zákony a nariadenia Československej republiky, a že ich budem vždy a všade uplatňovať v súlade s vôľou a záujmami ľudu a jeho štátu a v úplnej shode s duchom ľudovej demokracie a s veľkými socialistickými cieľmi, že budem prísne zachovávať mlčanlivosť v úradných veciach, plniť svoje povinnosti usilovne, svedomite a nestranné a že budem notársky úrad zastávať podľa svojho najlepšieho vedomia na prospech republiky a jej ľudu.“

(2) Sľub podľa odseku 1 složí aj správca notárstva (§ 5), pokiaľ taký sľub už nesložil.

§ 9.

(1) Notárskym čakateľom sa môže stať, kto

- a) vykazuje všeobecné náležitosti predpísané pre štátnych zamestnancov,
- b) má právnické vzdelanie.

(2) Minister spravodlivosti môže odpustiť náležitosť uvedenú v odseku 1 písm. b).

§ 10.

Notári, notárski čakatelia a ostatní zamestnanci notárstva sú štátni zamestnanci; pokiaľ zákon neustanovuje inak, vzťahujú sa na nich ustanovenia zákona č. 66/1950 Sb., o pracovných a platových pomeroch štátnych zamestnancov, a predpisy podľa neho vydané.

§ 11.

Osobným úradom notárov, notárskych čakateľov a ostatných zamestnancov notárstva je krajský súd, v obvode ktorého je sídlo notárstva, na ktorom sú činní.

Všeobecné ustanovenia o úradnej činnosti notárov.**§ 12.**

Notár je povinný vykonávať svoju úradnú činnosť v súlade so sľubom, najmä je povinný poskytovať občanom a právnickým osobám právne poučenie o následkoch ich právnych úkonov, dbať o to, aby pre nedostatok všeobecného alebo právnického vzdelania neutrpeli ujmu na svojich právach, a notársky úrad vôbec vykonávať tak, aby jasnosťou a úplnosťou úkonov boli najvyššou mierou vylúčené akékoľvek pochybnosti.

§ 13.

(1) Vo vlastnom odbore pôsobnosti musí sa notár vyvarovať akejkoľvek účasti pri právnom úkone, ak so zreteľom na jeho pomer k veci alebo k účastníkom, ich zákonným zástupcom alebo splnomocnencom možno pochybovať o jeho nepredpojatosti.

(2) Notár odmietne zúčastniť sa pri právnom úkone, ak možno dôvodne predpokladať, že sa prieči zákonu alebo všeobecnému záujmu.

(3) Inak môže notár, ak nejde o činnosť z poverenia súdu, požadovanú činnosť odmietnuť len zo závažných príčin.

Činnosť vo vlastnom odbore pôsobnosti.**§ 14.**

Ak sa robí pred notárom právny úkon v písomnej forme, zhotoví sa o ňom notárska zápisnica a účastníkovi sa vydá rovnopis zápisnice.

§ 15.

(1) Ak majú byť osvedčené skutočnosti, ktoré by mohli byť podkladom pre uplatňovanie práv alebo ktorými by mohli byť spôsobené právne následky, zhotoví sa o zistení skutočností notárska zápisnica a žiadateľovi sa vydá z nej notárske osvedčenie.

(2) Za účelom uvedeným v odseku 1 je notár oprávnený osvedčovať

- a) že niekto listinu vlastnoručne podpísal alebo že podpis vlastnoručne skôr urobený uznal za vlastný,
- b) že podpis niekoho, kto nevie alebo nemôže písať, bol nahradený na listine samej potvrdením dvoch svedkov o jeho súhlase,
- c) že je niekto nažive alebo na určitom mieste,

- d) že listina bola predložená a v ktorom čase,
- e) že bolo odoslané alebo oznámené vyhlásenie a že malo určitý obsah,
- f) aký bol priebeh a výsledky rokovania na schôdzke,
- g) že sa staly v jeho prítomnosti iné skutočnosti, alebo že ich sám zistil,
- h) že niekoho vyslúchol, a to i pod prísahou, ak o to žiada cudzozemský súd alebo úrad alebo ak je to potrebné pre uplatnenie alebo zachovanie nárokov v cudzine.

§ 16.

(1) Notárska zápisnica musí obsahovať:

- a) miesto a čas úkonu,
- b) označenie notárstva a jeho sídlo, ako i meno a priezvisko notára,
- c) meno, priezvisko, zamestnanie a bydlisko (pracovisko) účastníkov alebo žiadateľov, svedkov, dôverníkov a tlmočníkov,
- d) obsah úkonu,
- e) potvrdenie, že zápisnica bola účastníkom alebo žiadateľom predčítaná a nimi schválená,
- f) podpisy účastníkov alebo žiadateľov, svedkov, dôverníkov a tlmočníkov,
- g) pečiatku notárstva a notárov podpis.

(2) Údaje uvedené v odseku 1 písm. c), e) a f) uvedú sa v osvedčení podľa § 15 ods. 2, len pokiaľ to vyžaduje povaha veci, ktorej sa notárska zápisnica týka.

§ 17.

Notárska zápisnica, ktorou sa zisťuje občianskoprávny záväzok a v ktorej sú označené osoba oprávnená i povinná, právny dôvod, predmet a čas plnenia, je vykonateľná súdnou exekúciou [§ 428 ods. 2 písm. f) občianskeho súdneho poriadku], ak povinná osoba v notárskej zápisnici dala na to svolenie.

§ 18.

Notár potvrdzuje na žiadosť skutočnosť, že odpis alebo fotokópia listiny, ktoré mu boli predložené, súhlasia s predloženou listinou, alebo že spolu súhlasí niekoľko prvopisov.

§ 19.

Notár protestuje zmenky a iné rubopisom prevoditeľné cenné papiere.

§ 20.

Notárske zápisnice o právnych úkonoch a ich rovnopisy, notárske zápisnice o zistení niektorých skutočností a z nich vydané notárske osvedčenia, ako i notárske protesty sú verejnými listinami, ak sa pri ich zhotovení postupovalo predpísaným spôsobom a ak boli opatrené notárskou pečiatkou; za tých istých podmienok majú notárske potvrdenia dôkaznú moc verejných listín.

Činnosť z poverenia súdu.

§ 21.

Okresný súd môže poveriť notára, aby vo veciach, ktoré nie sú sverené senátu, vykonával určité úkony alebo aby v takých veciach konal a urobil v nich všetky rozhodnutia.

§ 22.

(1) Činnosť notára z poverenia súdu sa spravuje predpismi o konaní pred súdom prvej stolice. Krivá výpoveď svedka, znalca alebo tlmočníka urobená pred notárom, činným z poverenia súdu, je trestná ako krivá výpoveď urobená pred súdom.

(2) Rozhodnutie notára má účinky súdneho rozhodnutia.

(3) Riadny opravný prostriedok predloží notár najskôr súdu, ktorý ho poveril. O opravnom prostriedku rozhodne sudca sám, ak predpokladá, že sa mu má vyhovieť, inak ho predloží súdu druhej stolice, aby o ňom rozhodol.

(4) Ak rozhodne sudca sám o opravnom prostriedku podľa odseku 3, považuje sa i jeho rozhodnutie za rozhodnutie súdu prvej stolice. Odporovať mu možno podľa všeobecných ustanovení.

Činnosť na žiadosť účastníkov.

§ 23.

(1) Notára možno požiadať, aby prijímal do úschovy listiny každého druhu; okrem toho možno ho požiadať, aby prijal do úschovy hotové peniaze, cenné papiere a iné cenné hodnoty, ak mu boli odovzdané, aby ich vydal určitému prijímateľovi alebo aby ich uložil na súde alebo u orgánu štátnej správy alebo ak majú byť podľa vôle účastníkov zábezpekou na určitý účel.

(2) Prijatie listín a cenných hodnôt do úschovy je notár povinný potvrdiť.

§ 24.

Notára možno požiadať, aby vykonával dobrovoľné usporiadania majetkových pomerov; pokiaľ to súvisí s jeho činnosťou, možno ho aj požiadať, aby spisoval podania a listiny, ktoré nemajú povahu verejných listín a udeľoval potrebné právne porady.

§ 25.

Súčinnosť so súdmi a orgánmi štátnej správy.

Súdy, orgány štátnej správy a notárstva sú povinné poskytovať si navzájom pomoc pri plnení svojich úloh.

§ 26.

Notárske poplatky.

(1) Za činnosť notárov sa vyberajú notárske poplatky a náhrada skutočne vzniknutých výdavkov.

(2) Poplatok (náhradu skutočne vzniknutých výdavkov) určí notár platobným výmerom, okrem ak nariadenie (odsek 3) ustanovuje inak. Do pätnástich dní odo dňa doručenia platobného výmeru

môže každý účastník žiadať na okresnom súde, v obvode ktorého je notárstvo, aby platobný výmer preskúmal; o žiadosti rozhodne podľa všeobecných ustanovení občianskeho súdneho poriadku sudca usnesením bez ústneho pojednávania. Včas nenapadnuté platobné výmery a platobné výmery upravené právoplatným rozhodnutím súdu sú vykonateľné súdnou exekúciou a vymáhajú sa podľa ustanovení o vymáhaní súdnych poplatkov.

(3) Minister financií sa splnomocňuje, aby po dohode s ministrom spravodlivosti nariadením určil, kedy činnosť notárov podlieha notárskym poplatkom, aby upravil ich sadzbu a vydal o notárskych poplatkoch a náhrade skutočne vzniknutých výdavkov podrobnejšie predpisy.

Prechodné ustanovenia.

§ 27.

(1) Ústredný notársky sbor a krajské sbory notárske sa zrušujú; ich práva a záväzky prechádzajú na štát.

(2) Doterajšie orgány krajských sborov notárskych vykonajú likvidáciu a do 31. januára 1952 odovzdajú všetky písomnosti, peniaze a iné cenné hodnoty a všetko kancelárske zariadenie príslušnému krajskému súdu. Obdobne budú postupovať doterajšie orgány Ústredného sboru notárskeho; uvedené veci odovzdajú Ministerstvu spravodlivosti.

§ 28.

(1) Správa notárskych archívov prechádza na okresný súd, v obvode ktorého sú archívy.

(2) Osvedčenia z notárskych listín tam uložených vydáva notár, ktorého tým poverí predseda príslušného okresného súdu.

§ 29.

(1) Pôsobnosť doterajších notárov, správcov notárstva a zástupcov notárov zaniká.

(2) Nároky na odmenu za činnosť notára a na náhradu za premeškaný čas prechádzajú na štát.

(3) Doterajší notári (správcovia, zástupcovia) sú povinní odovzdať spisy, kancelárske pomôcky, úradnú pečiatku, listiny, ako i cenné hodnoty, sverené im na úschovu, notárovi, ktorý nastúpi na ich miesto.

§ 30.

(1) Doterajších notárov (ich zástupcov a správcov notárstva), ktorých úrad neskončil inak najneskoršie dňom 31. decembra 1951, prevezme minister spravodlivosti do štátnej služby a použije ich v notárstvach zriadených podľa tohto zákona alebo inak v justičnej službe.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa použije obdobne na zamestnancov Ústredného notárskeho sboru a krajských notárskych sborov a na zamestnancov notárov, ktorých pracovný pomer neskončil inak najneskoršie dňom 31. decembra 1951.

(3) Osoby prevzaté do štátnej služby podľa odseku 1 alebo 2 sa zaradia podľa obdoby predpisov, platných pri prevode štátnych zamestnancov z inej zamestnaneckej skupiny.

§ 31.

(1) Vlastníci kancelárskeho zariadenia, ktoré slúžilo dosiaľ výhradne prevádzke notárstva, sú povinní ho odovzdať československému štátu - justičnej správe, ak ich vyzve na to do 31. januára 1952 Ministerstvo spravodlivosti alebo ním splnomocnený súd.

(2) Za odovzdané zariadenie sa poskytne náhrada určená ku dňu odovzdania podľa cenových predpisov, a ak ich niet, náhrada určená na základe úradného odhadu. O výške náhrady a spôsobe jej poskytnutia rozhodne Ministerstvo spravodlivosti po dohode s Ministerstvom financií.

Ustanovenia záverečné.**§ 32.**

Zrušujú sa všetky predpisy, ktoré upravujú veci, na ktoré sa vzťahuje tento zákon, najmä:

1. zákon č. 201/1949 Sb., o notárstve,
2. nariadenie ministra spravodlivosti č. 202/1949 Sb., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona zo dňa 14. júla 1949, č. 201 Sb., o notárstve,
3. všetky predpisy o notárskych poplatkoch, najmä § 18 zákona č. 173/1950 Sb., o súdnych poplatkoch, a sadz. pol. 17/66 popl. zákona a sadz. pol. 11/45 a 24/65 popl. pravidiel,
4. nariadenie ministra spravodlivosti č. 194/1950 Sb., o sadzbách za advokátske a notárske výkony, pokiaľ ide o notárske výkony,
5. vyhláška Ministerstva spravodlivosti č. 6/1951 Ú. 1. I (č. 53/1951 Ú. v. I.), ktorou sa určujú sadzby za notárske výkony.

§ 33.

Náležitosti, úschovu a vydávanie notárskych zápisníc, ich rovnopisov, notárskych osvedčení a potvrdení, znenie prísahy pri vylúchnutí podľa § 15 ods. 2 písm. h), rozsah činnosti notárstva z poverenia súdu podľa § 21 a bližšiu úpravu konania pred notárstvom upraví minister spravodlivosti nariadením.

§ 34.

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom 1. januára 1952; vykoná ho minister spravodlivosti po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Dr. Rais v. r.

